

משניות

תפארת ישראל

ובועז

יכין

הועתק והוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ח

עם כל המפרשים כאשר נדפס במקום

הועתק והוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ז

ועם ענין אהת והמשים הוספות חדשות

הוצאת
בית מסחר ספרים, פרדס
ל. ז. בוכבינדר, נשיא
ניו יורק, נ. י.

„פרדס” תשס”ז

משניות

סדר נזיקין

עם

א) פירוש רבינו עובדיה מברטנורה ז"ל . (ב) תוספת יום טוב להג"מ יום טוב ליפמאן בה"ד נתן הלוי העליר ז"ל .

(שני אלה הונחו עתה ע"פ הדפסותיהם הראשונות וע"ז חסרו השבועיים שרבו מאד בהדפסות שאחריהן).

יב) חרושים מס' זרע יצחק מהג"מ יצחק היות ז"ל .
יג) חרושים מהג"מ אלעזר ז"ל אבד"ק בראדי .
יד) מלא הרועים מהג"מ יעקב צבי יאליש ז"ל מדינוב , [בהוספות רבות] .

טו) משנת רב [ברוך מעם] מהג"מ ברוך פרענקל תאומים ז"ל אבד"ק לייפניק [בהוספות רבות] .
טז) בית שאול מהג"מ יוסף שאול הלוי נאטאזנאהן ז"ל אבד"ק לבוב , [בהוספות רבות] .

יז) חרושים מהג"מ משלם זלמן אשכנזי ז"ל אבד"ק לובלין .

יח) נמוקי הגר"ב מהג"מ יהודה בכרך ז"ל אבד"ק סיני .

יט) דרכי המשנה וכללותיה מהג"מ יעקב האגוזי ז"ל (מספרו עין חיים) .

כ) תולדות רבינו הקדוש מס' בית רבי .
כא) דקדוק לשון המשנה מהג"מ שלמה לעוויוזאהן ז"ל .

כב) העתקת המלות הלועזיות מהרב ר' מאיר דארמיצער ז"ל .

ג) מדרש"א (חא"ג) מהג"מ שמואל אליעזר הלוי אידלש ז"ל אבד"ק אוספראה .

ד) תוספות חרשים מהג"מ שמשון חסיד ז"ל מאלטונא (בעהמ"ס נזירה שמשון) ומהג"מ שאול ז"ל אבד"ק אמשטרדם (בעהמ"ס בנין אריאל) ועוד מנאוני זמנו (כמש"נ באמסטרדם בשנת לח"ת) וחרושים רבים מהר"ז ומחרמ"ז הכהן בלוך ז"ל (כמש"נ בוולנא והוראדנא הקע"ה) .

ה) תוספות ראשון לציון מהג"מ ישעיה ברלין (פיק) ז"ל .

ו) שנות אליהו על סדר דעים

ז) אליהו רבא על סדר שהירות } מרבינו אליהו ז"ל

ח) באורי הגר"א על תמיד } (הגר"א מווילנא) מדות וקנים

ט) תוספות רע"ק מהג"מ עקיבא איגר ז"ל אבד"ק ור"ם דק"ק פוזנא והמדינה .

י) חרושים מהג"מ לוי יצחק ז"ל אבד"ק ברדימשוב .

יא) חרושים מספר לשון הזהב מהג"מ דוד מעבלי כ"ץ שיף ז"ל אבד"ק לונדון והמדינה .

ועל כל אלה הוספנו כהבטחתנו בתחלת ההדפסה

שבע ושלישים הוספות חדשות נכבדות

ובמשך ההדפסה הוספנו עליהן עוד

ארבע עשרה הוספות חדשות

כוללות פירושים חרושים והגהות מנאוני קדמוני ובתראי ורבים מהם היו נגזרים עד כה בכתבי יד קדשם

שעין הדפוס לא שופתם עוד והנם נקובים בשמותיהם מעל"ד .

ואלה שבע ושלשים ההוספות החדשות :

(טו) **חדושי מהרי"ח** על כל שתא סדרי משנה, מהג"ט זאל חסיד ז"ל מאמטשיסלאוו (בכל ספרי המשניות (חז"ל) כמשניות ד' ובראשונה) לא נדפסו חדושיו רק על סדר זרעים וטהרות בלבד).

(טז) ספר **יעיר קנו** על מסכת קנים, מהג"ט מנחם אליעזר ז"ל בנו של בעה"ט עמרת ראש.

(יז) (כת"י) **הגהות וחדושים** לסדר נשים ונוזקין, מהג"ט צבי הירש קאלישער ז"ל אבד"ק מהארץ (בעה"ט מאזניס למשפט).

(יח) (כת"י) **הגהות וחדושים** מהג"ט אליהו גוטמאכער ז"ל אבד"ק גרידיץ (בעה"ט צפנת פענח).

(יט) (כת"י) **צבי תפארת** מהג"ט צבי הירש ז"ל (נכדו של בעה"ט חכם צבי ז"ל) אבד"ק ור"מ דק"ק ברלין והמדינת (בעה"ט) צבי לצדיק והגהות על הש"ס.

(כ) **הגהות הרש"ש** מהג"ט שמואל שמראשון ז"ל, ועליהן נלוו גם הערות (מכ"י) מבנו הג"ט מתתיהו ז"ל.

(כא) (כת"י) **שער הציונים** לסדר זרעים מהג"ט ישכר ז"ל (בעה"ט פתחי שערים).

(כב) (כת"י) **בן אריה** חדושים לסדר מועד ונשים מאת הג"ט זאב בן אריה ז"ל אבד"ק מעלו (בעה"ט הגהות בן אריה על הש"ס).

(כג) **מעיני יהושע** על מסכת סדות קנים ואהלות, מהג"ט יהושע העליר ז"ל אבד"ק מעלו (בעה"ט דברי יהושע וחסן יהושע וכו').

(כד) (כת"י) **חלופי גירסאות ושנויי נוסחאות** ע"פ ספרי משניות מדפוסים ישנים, וע"פ תלמוד בבלי וירושלמי, ונכללו בהם הגהות בעל שיטת מקובצת לסדר קרשים.

(כה) (כת"י) **אור גדול** מהג"ט ירוחם יהודה ליב פערלמאן ז"ל הנודע בשם "הגדול דמינסק".

(כו) (כת"י) **יתרון האור** חדושים רבים מהמפרש **אור גדול** הג"ל, שלא יכולם הגליון במקום, בסדרי מועד נשים נוזקין וקדשים, נדפסו בסוף כל חלק.

(כז) (כת"י) **השק שלמה** חדושים מהג"ט שלמה הפה"ל מו"צ דק"ק ווילנא.

(כח) (כת"י) **משנת רב יוסף** לסדר זרעים וטהרות, מהג"ט יוסף רייזין ז"ל אבד"ק סלאנים (בעה"ט שו"ת עונה ביהוסף וכו').

(כט) (כת"י) **הגהות** על סדר טהרות מהג"ט יעקב וויידנפעלד ז"ל אבד"ק הריטלאו.

(ל) (כת"י) **גליון מהרא"י** לסדר זרעים מהג"ט אברהם יונה יעוונין ז"ל מתוראדנא (בעה"ט נמוקי מהרא"י על הרמב"ם).

(א) **פירוש רב האי גאון** ז"ל על סדר טהרות.

(ב) **פירוש הריב"ן** למס' שקלים, מרבינו יהודה כ"ר בנימין הרופא ז"ל ממשפחת הענוים.

גם הצגנו לקוטים למס' שקלים מכת"י קדמוני משנות הסאת הראשונה לאלף השני.

(ג) (כת"י) ספר **מלאכת שלמה** על כל שתא סדרי משנה מהקדוש הג"ט שלמה העדני ז"ל (יכול כשמונה מאות דפים (פאלא) בכתב רש"י ספרד, והכ"י היה ביד הרחי"א ז"ל ונתום שטו עליו, ומזכירו לשבח בשה"ג במע"ג אות ש' ספן נ"ז ובמע"ט אות מ' ס' קכ"ד). [בסדר זרעים וטהרות הוצג אצל פנים המשניות].

(ד) פ"י **תפארת ישראל** להג"ט ישראל ליפשיץ ז"ל אבד"ק דק"ק דאנציג. עם הלכתא גבירחא לסדר זרעים ומועד. בפירושו נעשה חדש ומועיל להבדיל בין הפשט ובין הפלפול, ונדפסו זה לעמ"ת זה בשם "יכון", ובויע"ז כאשר עשה הגאון המחבר ז"ל בפירושו הארוך לסדר טהרות שנדפס בתוצאה זו. — גם נתקנו בו אלפי שבושים וטעויות הדפוס שנמלו בהוצאות הקודמות.

(ה) (כת"י) **פירוש הארוך** לבעל **תפארת ישראל** ע"ס טהרות (תחת פירושו שנדפס עד כה) פירוש נפלא מאד. וקרא שמו בהקדמתו **עמרת תפארת** והיה ספון בכי"ק. גם נלוו עליו "הלכתא גבירחא" ופתחה "מראה כהן" ו"קרית ארבע".

(ו) **מסגרת זהב** מהג"ט ברוך יצחק ליפשיץ ז"ל בנו של בעל הפירוש תפארת ישראל.

(ז) **שנות אליהו** למס' שבת מרבינו אליהו ז"ל (הנר"א מווילנא). עם הערות מהג"ט נפתלי הירץ הלוי ז"ל אבד"ק יפן.

(ח) (כת"י) ספר **משנה ראשונה** באור נפלא על סדר זרעים מהג"ט אפרים יצחק ז"ל דיין ומו"ץ בק"ק פרעמישלא, כבי דינא רבא של הצדיק הג"ט יוסף אשר עהרינבערג ז"ל.

(ט) (כת"י) ספר **משנה אחרונה** באור נפלא על סדר טהרות מהג"ל (שניהם יכולו בכתב יד ערך מאה ושבעים באע"ן).

(י) (כת"י) ספר **יש סדר למשנה** לסדר זרעים ומועד, מהג"ט ישעיה ברלין (פוק) ז"ל, בעה"ט תוספות ראשון לציון.

(יא) **חזון נחום** להג"ט אליעזר כ"ר יעקב נחום ז"ל, לקוטים מספרו להרבה מסכתות מס' קדשים וטהרות.

(יב) **יין הרקה** חדושים להרבה מסכתות, מהג"ט אלעזר ז"ל אבד"ק בראדו ואמשטרדם (בעה"ט מעשה חוקק על התורה וכו').

(יג) **בית מאיר**, חדושים להרבה מסכתות, מהג"ט מאיר פוזנר ז"ל, אבד"ק שאמלאנר והמדינה (בעה"ט בית מאיר על הש"ס ושוע וכו').

(יד) **מעשה ארג** מהג"ט יצחק יהודה איזיק ז"ל מקאמארנא למסכת מכשירין, זכים, וסמיל יום.

לד) תפארת יעקב תקונים והערות לפי תפארת ישראל מהג"ם יעקב צבי שפירא ז"ל אבד"ק אסטריין.

לז) אהבת איתן מהג"ם אברהם אבלי ז"ל אבד"ק ווערזאן.

לח) תוספות אנשי שם לסדרי זרעים וטהרות. ילקוט חדש ונפלא מבחרי מבארי המשנה ומפרשיה. גלקטו מספרים נכחרים רבים מאד.

לד) לקוטים באורים נפלאים למשניות. גלקטו ונאספו מספרים רבים, מטבחי מפרשי המשניות.

לה) ציונים. מראה מקומות לדברי המשנה בבבלי ירושלמי, תו"כ, תוס', רא"ש, מיימוני, ספ"ג, פור, שו"ע, ודרכי שו"ת.

לו) הקדמת הרמב"ם ז"ל לסדר זרעים (מונהג עליו משניות ד' נאפולי משנת רנ"ב), עם הגהות מהר"י ברלין ז"ל. גם הקדמת הרמב"ם ז"ל לסדר טהרות (מונהג עליו מרבינו בצלאל אשכנזי ז"ל) וסביבה הערות מוקטנות מס' מי נפתח.

לז) חלוקת הקדמת הרמב"ם ז"ל מסדר טהרות לסימנים מהג"ם יהודה אלבוטניני ז"ל, (מכ"י שנכתב בשנת ה'רס"א)

גם הוספנו בו: א) הקדמת הרע"ב ז"ל לסדר טהרות עם הערות מס' חזון נתום. ב) דברי המו"ל את פירוש הרע"ב בראשונה מתוך הכ"י, בוויניציא שנת ש"ו. ג) דברי המו"ל את פירוש התו"ט בראשונה, בשנת שעה. ד) הסכמות הגאונים בעל עוללות אפרים והשלי"ה על התו"ט.

עוד זאת עשינו להועלת הלומדים, כי הדפסנו פנים המשניות לספר שנות אליהו להקל על הלומד שיהיה הכבוד קרוב להמשנה על אחר. — גם הוצגנו בראש העמודים את שם הפרק כפי שהוא בגמרא, לפי שהראשונים בהראותם לאיזה פרק יקראוהו בשמו.

תוספות על ההוספות

אמרו המדפיסים: לכל ההוספות הרבות והנכבדות הג"ל שעטרנו בהן את המשניות לא אמרנו עוד די, ולא נלאינו במלאכת הגדולה הזאת, וכ"ה אורנו חיל, ויגענו ומצאנו עוד ארבע עשרה כרגליות טובות להוסיפן בעמרת המשניות. לפאר ולתפארת, ולתועלת רבה. ואלה הן:

א) פירוש הראב"ד ז"ל למכתב קנים.

ב) סלע המחלוקת כולל השנות הר"ה על פי הראב"ד.

ג) פירוש הרא"ש למס' קנים, עם תקונים מס' יעיר קנו.

ד) פירוש למס' אבות ממחזור ויטרי לרבינו שמחה ז"ל תלמידו של רש"י ז"ל, ומיחסו לרבינו יעקב ב"ר שמשון ז"ל בן דורו של רבינו תם ז"ל (הפירוש הזה נדפס פעם אחת במחזור ויטרי ע"י חברת מקיצי נדרטיץ, והחברה נתנה לנו לבדנו הזכות לעשר בו את המשניות). והצגנו עליו גם נוסחת כתב יד אוד' שנמצאו בו שנויים רבים וגדולים.

ה) סדר תנאים ואמוראים ממחזור ויטרי הנ"ל ולא נדפס בו רק כהציו, והשלמנוהו כלו ע"פ כ"י מינכען וע"פ כ"י הרחיד"א ז"ל עם הערות הרחיד"א עליו

ו) באור מהרש"ה לפירוש מחזור ויטרי הנ"ל, מאת הג"ם שמעון הלוי איש הורוויץ ז"ל אבד"ק לויפציג.

ז) הוספות לתוספות ראשון לציון להג"ם ישעיה

מלבד פרק שנו חכמים שהוספנוהו במשניות אלה, שנשמט מרובי המשניות.

